

Sprawozdanie

Wydziału krajowego o petycyi gminy Okocim względem pokrycia kosztów pielęgnowania Maryi Tritko w wiedeńskim zakładzie zaopatrzenia z funduszu krajowego.

Wysoki Sejmie!

Uchwałą z dnia 25. listopada 1889 przekazał Wysoki Sejm petycę gminy Okocim o pokrycie kosztów pielęgnowania Maryi Tritko w wiedeńskim zakładzie zaopatrzenia na „Alserbach“ z funduszu krajowego, Wydziałowi krajowemu do zbadania i zdania sprawy na najbliższej sesyi sejmowej. Akta w tej sprawie nadesłane odezwą c. k. starostwa powiatowego w Brzesku z dnia 13. marca 1890 l. 4399 wykazują następujący stan rzeczy:

Marya Tritko, żona Wojciecha Tritki, przynależna według kilkakrotnie przez zwierzchność gminną wystawionych świadectw przynależności i ubóstwa do gminy Okocim, była leczoną w szpitalu powszechnym w Wiedniu na klinice psychiatrycznej od dnia 25. stycznia 1884 do dnia 3. kwietnia 1884 kosztem 68 zł. w. a. Jako nieuleczalna oddaną została w dniu 3. kwietnia 1884 do zakładu zaopatrzenia w Wiedniu (Versorgungs-Anstalt am Alserbach) za wynagrodzeniem dziennym po 60 ct. O tem zawiadomił magistrat m. Wiednia zwierzchność gminną w Okocimie, pismem z dnia 28. marca 1884 l. 94.241, zastrzegając sobie zwrot urosłych w domu zaopatrzenia kosztów utrzymania. Równocześnie upraszał zarząd szpitala powszechnego w Wiedniu odezwą z dnia 14. marca 1884 l. 2686 Wydział krajowy o zarządzenie odebrania i umieszczenia tej chorej w krajowym zakładzie dla obłąkanych.

Zwierzchność gminna w Okocimie wezwana przez c. k. starostwo w Brzesku, wskutek odezwy Wydziału krajowego z dnia 20. marca 1884 l. 14.211 do odebrania chorej z Wiednia i odstawienia jej do Kulparkowa, wniosła prośbę do c. k. starostwa, aby ją na koszt kraju do Kulparkowa odesłano. Wskutek tej prośby upraszało c. k. starostwo dyrekcję zakładu dla obłąkanych na Kulparkowie odezwą z dnia 6. kwietnia 1884 l. 4086 o zarządzenie, aby Maryę Tritko z zakładu zaopatrzenia w Wiedniu do zakładu dla obłąkanych na Kulparkowie na koszt gminy przez służbę zakładową przewieziono, co się też stało. Chora ta została dnia 28. kwietnia 1884 z Wiednia do zakładu dla obłąkanych na Kulparkowie przez służbę zakładu odstawioną. Odezwą z dnia 5. czerwca 1884 l. 2628 zawiadomiał p. dyrektor zakładu dla obłąkanych na Kulparkowie zwierzchność gminną w Okocimie, ażeby najdalej do 18. czerwca 1884 odebrała tę wyleczoną umysłowo chorą z zakładu, a gdy gmina jej w terminie oznaczonym z zakładu nie odebrała, została rekonwalescentka ta na koszt gminy do domu odstawioną i tam zwierzchności gminnej d. 26. czerwca 1884 oddaną. Marya Tritko udała się następnie ponownie do szpitala powszechnego w Wiedniu, została jednak ztamtąd dnia 5. września 1884 po raz wtóry do domu zaopatrzenia w Wiedniu odstawioną, a magistrat wiedeński zawiadomił o jej przyjęciu ponownie zwierzchność gminną w Okocimie pismem z dnia 12. września 1884 l. 276.156, zastrzegając znowu sobie zwrot kosztów licząc po 60 ct. dziennie, nadto odniósł się do c. k. starostwa w Brzesku, by chorą tę z Wiednia odebrano.

Mimo wezwania c. k. starostwa z dnia 31. grudnia 1884 l. 17.982 nie odebrała zwierzchność gminna Maryi Tritko, wskutek czego pozostawała ona w tym zakładzie aż do dnia śmierci tj. do 17 sierpnia 1885.

Za pielęgnowanie Maryi Tritko w domu zaopatrzenia w Wiedniu narosły koszta w łącznej kwocie 222 zł. 95 ct, których zwrotu magistrat wiedeński się domaga.

Zaś za przewóz jej z Wiednia do Kulparkowa i ztąd do Okocima należy się 72 zł. 49 ct., które gmina jest obowiązana zwrócić zakładowi dla obłąkanych na Kulparkowie. Cała więc należność, którą gmina Okocim ma zapłacić wynosi 295 zł. 44 ct. Koszta leczenia w wiedeńskim szpitalu i na Kulparkowie zostały już zapłacone z funduszu krajowego w kwocie 121 zł. 10 ct. C. k. starostwo w Brzesku zasądziło zwierzchność gminną w Okocimie na mocy postanowienia ustawy z 3. grudnia 1863 dz. p. p. nr. 105 na zapłacenie powyższych należności, które to postanowienie zatwierdzonem zostało następnie w drodze rekursów, decyzją c. k. Namiestnictwa z dnia 12. października 1888 l. 13.708 i reskryptem c. k. Ministerstwa spraw wewnętrznych z dnia 29. kwietnia 1889 l. 3242 (Intymat c. k. Namiestnictwa z dnia 26. maja 1889 l. 32.497).

Motywa powyższych prawomocnych orzeczeń wszystkich instancyj władz politycznych są te, że gmina będąc wcześniej zawiadomioną o przyjęciu chorej do domu zaopatrzenia w Wiedniu, chcąc uniknąć urosić mogących kosztów, była w możności odebrać chorą natychmiast i własnym kosztem dalej pielęgnować. A gdy obowiązku tego zaniedbała, zniewoliła tem samem Magistrat wiedeński do utrzymywania tej, pomocy potrzebującej chorej, aż do dnia jej śmierci; tem samem musi sobie przypisać winę, że koszta te do tak znacznej kwoty urosły. Prawo regresu o zwrot tych kosztów od osób do tego z prawa cywilnego obowiązanych, a w szczególności od męża leczonej, przyznano gminie w myśl §. 23 ustawy z dnia 3. grudnia 1863, w zwykłej drodze sądowej. — Gdy c. k. starostwo na rekwizycję magistratu wiedeńskiego i Wydziału krajowego zarządziło ściągnięcie powyższych należności od gminy, wniosła zwierzchność gminna Okocim prośbę z dnia 4. lipca 1889 l. 161 do c. k. starostwa, o przedłużenie terminu do uiszczenia takowych, albowiem nie mając żadnych funduszy, musi kwotę potrzebną wstawić do budżetu na rok 1890. Gmina wniosła tymczasem w październiku petycję do Wysokiego Sejmu o pokrycie kosztów tych z funduszu krajowego, a gdy petycja ta jeszcze nie została załatwioną, zostały dalsze kroki przymusowe w celu ściągnięcia powyższych należności aż do decyzji Wysokiego Sejmu wstrzymane, a to tem bardziej, ile że i Wydział Rady powiatowej w Brzesku w sprawozdaniu swoim z dnia 22. lutego 1890 l. 928 wystosowanem do Wydziału krajowego, będąc wezwany przez c. k. starostwo o wstawienie potrzebnej kwoty do budżetu gminnego na rok 1890, upraszał o odroczenie tej sprawy, albowiem gmina w roku zeszłym ucierpiała dotkliwie od posuchy, przez co by jej było trudno spłacić tak znaczną kwotę z dodatków do podatków.

Ze względu, że gmina przez niedbalstwo swoje sama zawiniła, że koszta te do tak znacznej kwoty urosły;

ze względu dalej, że przyjęcie takowych na fundusz krajowy mogłoby stanowić precedens dla podobnych wypadków w przyszłości;

ze względu nareszcie, że Okocim należy do większych wsi w kraju, obejmując 1700 ludności, 213 osad i 1140 morgów gruntów włościańskich, a więc i dodatki do podatków w celu uiszczenia powyższej należności nie mogą być tak znaczne, aby stały się pojedynczym kontrybuentom tak dokuczliwymi, iżby pomoc z funduszu krajowego była konieczną, Wydział krajowy wnosi:

Wysoki Sejm raczy nad petycją tą przejść do porządku dziennego.

Z Rady Wydziału krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

Lwów dnia 10. września 1890.

Marszałek krajowy :

Tarnowski m. p.

Sprawozdawca :

Dr. Franciszek Hoszard m. p.

Członek Wydziału krajowego.